

POSTANOWIENIE

Dnia 18 kwietnia 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Joanna Misztal-Konecka (przewodniczący)

SSN Jacek Grela

SSN Kamil Zaradkiewicz (sprawozdawca)

w sprawie z wniosku Skarbu Państwa - Prokuratury Rejonowej w P.
przy uczestnictwie M. S., P. S., S. S., G. G., Z. G., J. Z., A. S., Towarzystwa
Ubezpieczeniowego (...) AG w B. i Towarzystwa Ubezpieczeniowego D. AG w B.
oraz z udziałem W. O. i H. O.
o wpis hipotek przymusowych w księdze wieczystej Kw nr (...),
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 18 kwietnia 2019 r.,
zażalenia W. O. i H. O.
na postanowienie Sądu Okręgowego w P.
z dnia 8 sierpnia 2017 r., sygn. akt II WSC (...) (II Ca (...)),

uchyla zaskarżone postanowienie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 8 sierpnia 2017 r. Sąd Okręgowy w P. na podstawie art. 398²¹ k.p.c. w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c. w związku z art. 182 § 1 k.p.c. w związku z art. 13 § 2 k.p.c. umorzył postępowanie zażaleniowe na skutek zażalenia W. O. i H. O. do Sądu Najwyższego na postanowienie Sądu Okręgowego w P. z 26 listopada 2013 r. o odrzuceniu apelacji uczestników od wpisu hipotek przymusowych w księdze wieczystej. Po przedstawieniu akt Sądowi Najwyższemu wraz zażaleniem zostały one zwrócone z

uwagi na nieprawidłowe doręczenie korespondencji dla uczestników postępowania, których miejsce zamieszkania (siedziba) znajduje się w Republice Federalnej Niemiec. Nieprawidłowość ta ujawniła się dopiero po ustaleniu niewłaściwego zastosowania przepisów o doręczaniu. Skarżący H. i W. O. zarządzeniem z 7 listopada 2013 r. zostali wezwani do wskazania prawidłowego adresu uczestnika postępowania terminie 7 dni pod rygorem zawieszenia postępowania. W odpowiedzi na zarządzenie skarżący podali adres dotychczasowy. W konsekwencji postanowieniem 6 maja 2014 r. Sąd Okręgowy w P. zawiesił postępowanie na podstawie art. 177 § 1 pkt 6 k.p.c. w związku z art. 13 § 2 k.p.c.

Skarżący wystąpili z wnioskiem o ustanowienie kuratora dla nieznanego z miejsca pobytu uczestnika postępowania. Wniosek ten zarządzeniem z 20 października 2014 r. został oddalony przez przewodniczącego Sądu Okręgowego w P. z uwagi na fakt, iż uczestnicy nie uprawdopodobnili niemożności ustalenia miejsca pobytu uczestnika J. Z. Skarżący nie złożyli wniosku o podjęcie zawieszonego postępowania zażaleniowego w terminie przewidzianym w art. 182 § 1 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zarzut naruszenia art. 182 § 1 k.p.c. w związku z art. 13 § 2 k.p.c. jest zasadny.

Zgodnie z art. 177 § 1 pkt 6 k.p.c., sąd może zawiesić postępowanie z urzędu, jeżeli na skutek braku lub wskazania złego adresu powoda albo niewskazania przez powoda w wyznaczonym terminie adresu pozwanego lub danych pozwalających sądowi na ustalenie numerów, o których mowa w art. 208¹, lub niewykonania przez powoda innych zarządzeń nie można nadać sprawie dalszego biegu. Sąd umarza zawieszone postępowanie z przyczyn wskazanych w art. 177 § 1 pkt 6 k.p.c., jeżeli wniosek o podjęcie postępowania nie został zgłoszony w ciągu roku od daty postanowienia o zawieszeniu (art. 182 § 1 k.p.c.).

Wskazanie wadliwego adresu powoda stanowi brak formalny pozwu, lecz w razie nadania mu biegu sąd może wezwać stronę do jego uzupełnienia. Jest to możliwe o tyle, o ile nieuzupełnienie braków uniemożliwiłoby nadanie sprawie

dalszego biegu w celu jej rozpoznania (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 19 października 1988 r., sygn. akt I CZ 111/88, niepublikowane).

W orzecznictwie Sądu Najwyższego wskazuje się ponadto, że jeżeli powód domaga się ustanowienia kuratora dla osoby nieznanej z miejsca pobytu, należy w pierwszej kolejności rozpoznać ten wniosek. W razie uznania, że wniosek nie został uprawdopodobniony, możliwe jest zawieszenie postępowania z urzędu na podstawie art. 177 § 1 pkt 6 k.p.c. (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 5 listopada 1970 r., sygn. akt II CZ 133/70, OSNCP 1971/6/109). W niniejszej sprawie wniosek taki został złożony, jednak uznano go za nieuprawdopodobniony.

Zdaniem Sądu Najwyższego w niniejszej sprawie ujawnienie okoliczności nieprawidłowego adresu jednego z uczestników postępowania, który nie jest wnioskodawcą, tym bardziej zaś na etapie postępowania odwoławczego, stoi na przeszkodzie zawieszeniu przez sąd postępowania na podstawie art. 177 § 1 pkt 6 k.p.c. Wskazanie błędnego (nieprawidłowego) adresu przez uczestnika niebędącego wnioskodawcą na etapie postępowania odwoławczego nie wypełnia hipotezy art. 177 § 1 punkt 6 k.p.c. w związku z art. 13 § 2 k.p.c. Sąd w niniejszej sprawie nie wezwał wnioskodawcy w trybie przewidzianym w Kodeksie postępowania cywilnego do wskazania prawidłowego adresu uczestnika, co umożliwiałoby podjęcie odpowiednich czynności zmierzających do jego ustalenia przez wnioskodawcę. W postępowaniu odwoławczym (apelacyjnym, zażaleniowym) skutki niewskazania adresu pozwanego (uczestnika postępowania) nie mogą obarczać uczestnika, który składa środek odwoławczy. Trafnie podnoszą uczestnicy w niniejszej sprawie, iż na nich jako składających apelację nie spoczywał w świetle ustawy obowiązek wskazywania adresów pozostałych uczestników. W konsekwencji nie było również podstaw do umorzenia postępowania na podstawie art. 182 § 1 k.p.c. w związku z art. 13 § 2 k.p.c., bowiem nie istniały podstawy do jego zawieszenia na podstawie art. 177 § 1 pkt 6 k.p.c.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁵ k.p.c. w związku z art. 394¹ § 3 oraz art. 13 § 2 k.p.c. uchylił zaskarżone postanowienie.

